

561874-EPP-1-2015-1-BE-EPPKA2-CBHE-SP



PRAVILNIK O AKADEMSKOM PRIZNAVANJU

PRAVILNIK o akademskom priznavanju

Član 1.

Pravilnikom o akademskom priznavanju (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuju se opšti uslovi, načini, postupak, minimalni kriteriji i organi za provođenje postupka priznavanja inostranih obrazovnih isprava, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja na Univerzitetu u Zenici (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

- (1) Cilj Pravilnika je olakšavanje međunarodne mobilnosti akademskog osoblja i studenata, te unapređenje i olakšavanje postupaka priznavanja.
- (2) Postupak priznavanje zasnovan je na sljedećim principima:
 - svako lice ima pravo da zatraži priznavanje svoje inostrane obrazovne isprave, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja;
 - postupak priznavanja je jednak za sve, nije dopuštena diskriminacija prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi, kao što su: pol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status odnosno bilo koja druga okolnost koja nije povezana s vrijednošću inostrane obrazovne isprave čije se priznavanje traži;
 - kriteriji vrednovanja su transparentni i dosljedni što osigurava jednako priznavanje za sve podnosiocima zahtjeva;
 - informacije o postupku priznavanja su dostupne podnosiocima zahtjeva;
 - iako priznavanje podrazumijeva pojedinačnu evaluaciju, jednom izvršeno vrednovanje istog studijskog programa vrijedi za sve naredne slučajeve, tako da je odluka o priznavanju uvijek racionalna i lako objašnjiva podnosiocu zahtjeva;
 - postupkom priznavanja podnosiocu zahtjeva se priznaju sva prava u pogledu nastavka obrazovanja kao u zemlji u kojoj je obrazovanje stečeno;
 - svaki podnosilac zahtjeva ima pravo žalbe na odluku o priznavanju.
- (3) U postupku priznavanja primjenjuju se i drugi principi i pravila u skladu sa preporukama Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja, Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03-Međunarodni ugovori) i njenim pratećim dokumentima, UNESCO-vo Preporukom o priznavanju studija i kvalifikacija u visokom obrazovanju (27. sjednica, Pariz, 13.11.1993. godine), UNESCO-vo Smjernicama za priznavanje, validaciju i akreditaciju rezultata neformalnog i informalnog učenja,

Revidovanim standardima i smjericama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (Konferencija ministara odgovornih za visoko obrazovanje Evropskog područja visokog obrazovanja, Jerevan, maj 2015. godine) te drugim domaćim i međunarodnim propisima u oblasti visokog obrazovanja.

Član 3.

U Pravilniku se koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Obrazovna isprava je svaki stepen, diploma ili drugi certifikat izdat od nadležne vlasti, centara za obuku i usavršavanje i drugih ustanova kojim se potvrđuje da je nosilac obrazovne isprave završio, u potpunosti ili djelimično, odgovarajuće obrazovanje, stekao odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije odnosno stekao određenu obrazovnu ispravu u skladu sa propisima zemlje u kojoj je izdata.

Akademsko priznavanje inostrane obrazovne isprave je formalno potvrđivanje nivoa postignutog obrazovanja, stečenih, znanja, vještina i kompetencija podnosioca zahtjeva u svrhu studentskog pristupa daljim studijima što može uključivati priznavanje neformalnog obrazovanja i informalnog učenja te kratkih perioda obrazovanja vezanih za mobilnost.

Priznavanje perioda studija je priznavanje kratkih perioda obrazovanja u inostranstvu s ciljem nastavka obrazovanja na Univerzitetu.

Formalno obrazovanje je obrazovanje koje se odvija i stiče u okviru organizovanog i strukturisanog konteksta učenja, u obrazovnim ustanovama i prema verifikovanim programima, a završava izdavanjem javne isprave o stečenom stepenu obrazovanja, odnosno o stečenoj i opštepriznatoj kvalifikaciji.

Neformalno obrazovanje je obrazovanje koje se stiče van zvaničnog obrazovnog sistema, ali se odvija u okviru fleksibilno strukturisanog konteksta učenja usmjerenog na osposobljavanje za rad i druge socijalne aktivnosti, kao i lični razvoj. Ovo obrazovanje ne vodi sticanju opšte priznate javne isprave, ali se može okončati formalizovanom provjerom ishoda učenja, odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, te sticanjem odgovarajuće isprave o tome.

Informalno učenje je učenje koje je rezultat svakodnevnih životnih aktivnosti vezano za rad, porodicu i odmor. Nije strukturisano i ne završava se sticanjem isprave.

Član 4.

- (1) Predmet priznavanja su obrazovne isprave o započetom ili završenom obrazovanju u inostranstvu te drugi dokazi o stečenom znanju vještinama i kompetencijama koje njenim nosiocima omogućavaju pristup vrednovanju postignutog nivoa obrazovanja, u svrhu nastavka studiranja na Univerzitetu.
- (2) Postupku priznavanja ne podliježu isprave o kvalifikacijama stečene u bivšim republikama SFRJ prije 06. aprila 1992. godine, kao ni isprave čije je automatsko priznavanje regulisano posebnim sporazumima zaključenim između Bosne i Hercegovine ili nižih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini i drugih zemalja.

Član 5.

- (1) Pravo na priznavanje imaju državljani Bosne i Hercegovine, strani državljani, lica bez državljanstva, azilanti, lica kojima je priznat izbjeglički status te lica kojima je priznat status supsidijarne zaštite.
- (2) Pravo na priznavanje imaju i lica koja iz opravdanih razloga i uprkos njihovim istrajnim naporima ne mogu dokumentovati obrazovne isprave, periode studija, neformalno obrazovanje i informalno učenje, za koje zahtijevaju da im se prizna.

Član 6.

- (1) Postupak priznavanja pokreće se zahtjevom lica koje svoje obrazovanje želi da nastavi na Univerzitetu.
- (2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji je priložen ovom Pravilniku te čini njegov sastavni dio.
- (3) Uz zahtjev za priznavanje obrazovne isprave prilažu se sljedeći dokumenti:
 - obrazovna isprava u originalu ili svaki drugi dokaz o stečenom obrazovanju odnosno stečenom znanju, vještinama i kompetencijama kojima se dokazuje obrazovanje u inostranstvu ili stečena znanja, vještine i kompetencije,
 - ovjereni prevod obrazovne isprave ili drugog dokaza, ukoliko dokument nije na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini,
 - dodatak diplomi u originalu ili ovjerenoj kopiji ukoliko ga izdaje inostrana visokoškolska ustanova,
 - prepis položenih ispita i ostvarenih ECTS bodova koji izdaje visokoškolska ustanova, ukoliko ustanova ne izdaje dodatak diplomi,
 - prepis položenih ispita ukoliko je obrazovna isprava stečena u zemlji koja nema ECTS sistem kredita,
 - službeni plan i program studija u originalu ili preuzet sa web stranice obrazovne ustanove odnosno njegov sažetak sa naznačenim linkom na kome se program može pronaći, u prevodu ili na engleskom jeziku, koji mora odgovarati planu i programu studija po kojem je podnosilac zahtjeva studirao,
 - ovjerene kopije prethodno stečenih obrazovnih isprava ukoliko iste imaju uticaj na ukupno stečeno visoko obrazovanje,
 - biografija na obrascu European Curriculum Vitae,
 - kopija isprave o državljanstvu ili izjava podnosioca zahtjeva da ne posjeduje državljanstvo,
 - dokument kojim se dokazuje promjena imena i/ili prezimena
 - završni rad ukoliko je isti prethodio sticanju obrazovnog uvjerenja, u originalu, kopiji ili elektronskom formatu,
 - izjavu o saglasnosti podnosioca zahtjeva za provjeru informacija o stečenom obrazovanju,
 - potvrda o uplati naknade za troškove postupka,
- (4) Uz zahtjev za priznavanje perioda studija te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja prilažu se sljedeći dokumenti:
 - indeks ili druga isprava kojom se dokazuje završeno razdoblje studija, stečenog znanja, vještina i kompetencija, izdatu od obrazovne ustanove, centara za obuku i usavršavanje i drugih ustanova kojim se potvrđuje da je nosilac obrazovne isprave djelimično završio odgovarajuće obrazovanje, odnosno stekao odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije.
 - prepis položenih ispita i ostvarenih ECTS bodova koji izdaje visokoškolska ustanova,
 - prepis položenih ispita ukoliko je obrazovna isprava stečena u zemlji koja nema ECTS sistem kredita te službeni plan i program studija u originalu ili preuzet sa web stranice

obrazovne ustanove sa naznačenim linkom na kome se program može pronaći, u prevodu ili na engleskom jeziku, koji mora odgovarati planu i programu studija po kojem je podnosilac zahtjeva studirao,

- u slučaju neformalnog obrazovanja i informalnog učenja, dokumenti kojima se dokazuje stečeno neformalno obrazovanje te informalno učenje,
 - ovjerene kopije prethodno stečenih obrazovnih isprava ukoliko iste imaju uticaj na ukupno stečeno visoko obrazovanje,
 - biografija na obrascu European Curriculum Vitae,
 - kopija isprave o državljanstvu, ili izjava podnosioca zahtjeva da ne posjeduje državljanstvo,
 - dokument kojim se dokazuje promjena imena i/ili prezimena,
 - izjava o saglasnosti podnosioca zahtjeva za provjeru informacija o stečenom obrazovanju,
 - potvrda o uplati naknade za troškove postupka.
- (5) U slučaju da je zahtjev nepotpun ili nejasan, podnosiocu zahtjeva ostavlja se rok od maksimalno 30 dana da isti upotpuni ili pojasni.
- (6) U slučaju da se u ostavljenom roku zahtjev ne upotpuni ili pojasni, zahtjev će biti odbačen kao neuredan.

Član 7.

- (1) Postupak priznavanja provodi kancelarija za priznavanje/komisija fakulteta/komisija univerziteta (u daljem tekstu organ za priznavanje).
- (2) Sastav i način rada organa za priznavanje propisane se posebnim pravilnikom u roku od 30 dana od dana donošenja ovog Pravilnika.

Član 8.

- (1) Informacije o postupku i kriterijima akademskog priznavanja inostranih obrazovnih isprava, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja trebaju biti javno dostupne.
- (2) Postupci priznavanja dio su unutrašnjeg sistema osiguranja kvaliteta te, kao i ostale djelatnosti visokog obrazovanja podliježu vanjskom vrednovanju, u skladu sa postojećim propisima.

Član 9.

- (1) U postupku akademskog priznavanja obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija organ za priznavanje može izvršiti provjeru vjerodostojnosti isprave odnosno podataka o stečenom obrazovanju.
- (2) Provjeru vjerodostojnosti organ za priznavanje može izvršiti direktno ili posredstvom Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.
- (3) Ukoliko postoje, troškove provjere vjerodostojnosti snosi podnosilac zahtjeva.

Član 10.

- (1) Postupak priznavanja obuhvaća provjeru vjerodostojnosti iz člana 8. ovog Pravilnika, administrativnu i stručnu obradu zahtjeva te vrednovanje prethodnog obrazovanja na osnovu dostavljenih dokumenata.
- (2) Administrativna provjera odnosi se na utvrđivanje sadrži li dostavljeni zahtjev svu potrebnu i valjanu dokumentaciju te da li ga je podnijela ovlaštena osoba.

- (3) Stručna provjera podrazumijeva utvrđivanje informacija o obrazovnom i kvalifikacijskom sistemu zemlje u kojoj je izdata inostrana obrazovna isprava, statusu ustanove koja je izdala obrazovnu ispravu te sve informacije o stečenoj obrazovnoj ispravi odnosno obrazovanju:
- a) Informacije o obrazovnom i kvalifikacijskom sistemu zemlje te statusu ustanove obuhvaćaju informacije o postojanju nacionalnog kvalifikacijskog okvira te njegovoj povezanosti sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom za cijeloživotno učenje (EQF-LLL) i ako je primjenjivo sa Kvalifikacijskim okvirom evropskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA), statusu obrazovne ustanove i obrazovnog programa te sve druge informacije bitne za vrednovanje obrazovne isprave, perioda studija te stečenih znanja vještina i kompetencija.
 - b) Informacije o obrazovnoj ispravi, periodima studija, stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama odnosno rezultatima učenja uključuju informaciju o nivou inostrane obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija na osnovu informacije o položaju u kvalifikacijskom sistemu zemlje u kojoj su stečeni odnosno položaju u nacionalnom kvalifikacijskom okviru (ukoliko postoji), povezanosti sa Evropskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje i ako je primjenjivo sa Kvalifikacijskim okvirom evropskog prostora visokog obrazovanja, te informacije o nivou završenog obrazovnog programa, perioda studija, stečenih znanja, vještina i kompetencija prema UNESCO-voj Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovnih programa, ISCED.
 - c) Informacije o obrazovnoj ispravi, periodima studija i stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama uključuju i informacije o pravima koja se stiču u zemlji u kojoj je obrazovanje i učenje stečeno i usvojeno, o mogućnosti za sticanje obrazovanja kroz vrednovanje neformalnog i informalnog učenja te sticanje obrazovanja, djelimično ili u cjelini, na daljinu te osiguranjem kvaliteta za oblik obrazovanja na daljinu.
- (4) Vrednovanjem dostavljenih dokumenata treba da se utvrdi da li su razlike između inostrane obrazovne isprave, perioda studija, stečenih znanja vještina i kompetencija toliko značajne da bi se dopustilo priznavanje. Posebno se treba utvrditi da li su razlike u ključnim elementima jednog ili više programa koji su vodili do obrazovne isprave, perioda studija nekog studijskog programa, te neformalnog obrazovanja i informalnog učenja toliko značajne da se obrazovna isprava, perioda studija ili rezultati učenja ne bi mogli priznati.
- (5) Pri vrednovanju obrazovne isprave, perioda studija, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja organ za priznavanje treba utvrditi da li postoje bitne razlike koje će voditi do nepriznavanja, pri čemu posebno uzima u obzir:
- nivo obrazovne isprave, studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja u zemlji u kojoj je obrazovanje stečeno,
 - radno opterećenje studijskog programa, perioda studija na datom studijskom programu, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja izraženo kroz ECTS ili neki drugi kreditni sistem, sate obrazovanja ili učenja i slično,
 - na osnovu svih dostupnih informacija, kvalitet institucije i studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja,
 - profil studijskog programa, neformalnog obrazovanja i informalnog učenja pri tome vodeći računa da li rezultati učenja stečeni neformalnim obrazovanjem i informalnim učenjem odgovaraju rezultatima učenja propisanih datim studijskim programom na Univerzitetu od

najnižih rezultata učenja pojedinačnog predmeta do rezultata učenja na nivou obrazovne isprave.

Član 11.

- (1) Ukoliko se potpuno priznavanje zbog bitnih razlika ne može dodijeliti, nadležni organ razmatra mogućnost alternativnih formi priznavanja: uslovnog, djelimičnog i alternativnog, u skladu sa principima i odredbama iz dokumenata spomenutih u članu 2., stav (3) ovog Pravilnika.
- (2) Uslovnim priznavanjem priznaje se obrazovanje podnosioca zahtjeva na nivou obrazovne isprave i dopušta se upis na studijski program uz ispunjenje nedostajućih uslova pristupa datom studijskom programu tokom samog studijskog programa.
- (3) Djelimičnim priznavanjem se priznaju samo pojedinačni krediti odnosno rezultati učenja i podnosilac zahtjeva ima mogućnost da se upiše na studijski program nižeg nivoa od traženog i dobije izuzeće za položene predmete odnosno rezultate učenja.
- (4) Alternativnim priznavanjem se priznaje obrazovna isprava odnosno rezultati učenja nižeg nivoa od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva ili se priznaje isti nivo, ali se omogućuje upis na studijski program sličniji od onog zahtjevanog od podnosioca zahtjeva. Postoji i mogućnost da se podnosiocu zahtjeva omogući specijalno obrazovanje van studijskih programa kako bi se eliminisale bitne razlike koje su prepreka nastavku obrazovanja zahtjevanog od podnosioca zahtjeva.
- (5) Ukoliko se ne može dodijeliti ni alternativna forma priznavanja, zahtjev podnosioca zahtjeva se odbija. U Rješenju o odbijanju priznavanja se iznose razlozi zašto se priznavanje ne može dodijeliti i kako podnosilac zahtjeva treba postupiti da mu se omogući nastavak obrazovanja.

Član 12.

- (1) Zahtjev za priznavanje rješava se hitno, a najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.
- (2) O zahtjevu se odlučuje rješenjem.
- (3) U obrazloženju rješenja, uz sadržaj propisan Zakonom o upravnom postupku FBiH, navode se sve relevantne informacije na osnovu kojih je donesena odluka u izreci rješenja.
- (4) Protiv prvostepenog rješenja, podnosilac zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu drugostepenom organu odnosno Senatu Univerziteta.
- (5) Nakon okončane procedure priznavanja original obrazovne isprave, odnosno dokaz o stečenom obrazovanju, znanju, vještinama i kompetencijama, vraća se podnosiocu zahtjeva, a sačinjava i za potrebe evidencije i arhiviranja zadržava njegova kopija.

Član 13.

- (1) Visina naknade za troškove priznavanja donosi se posebnom odlukom o cijeni provođenja postupka priznavanja.
- (2) Podnosilac zahtjeva oslobođen je troškova postupka priznavanja ukoliko ima status azilanta, lica kome je priznat izbjeglički status ili lica kome je priznat status supsidijarne zaštite.

Član 14.

- (1) Univerzitet je obavezan voditi evidenciju i čuvati dokumentaciju o provedenim postupcima priznavanja.

- (2) Univerzitet je obavezan proceduru priznavanja učiniti dostupnom podnosiocima zahtjeva i objaviti je na web stranici Univerziteta.
- (3) U cilju vođenja statističkih podataka iz oblasti obrazovanja i analiza postupaka priznavanja, Univerzitet je obavezan dostaviti kopiju rješenja o priznavanju/odbijanju zahtjeva za priznavanje Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske/kantonalmom ministarstvu obrazovanja i Centru za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja.
- (4) U vremenskom periodu do sljedeće akreditacije, Univerzitet je obavezan izvrši provjeru usklađenosti procedure priznavanja, u skladu sa članom 2., stav (3) i članom 8., stav (2) ovog Pravilnika.
- (5) U provjeri usklađenosti Univerzitet može zatražiti stručnu pomoć institucija iz oblasti obrazovanja.

Član 15.

Postupci priznavanja započeti prije stupanja na snagu ovog Pravilnika dovršiti će se po odredbama ranijih propisa o akademskom priznavanju.

Project number: 561874-EPP-1-2015-1-BE-EPPKA2-CBHE-SP

Project name: Strengthening of Internationalisation in B&H Higher Education

“This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein”